

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

| גליון 94 |

פרשת עקב תשפ"ב

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרשת עקב

ואת ה' אלקיך תירא אותו תעבוד
ובו תדבק

שמעתי מאמורי"ר ז"ל הוא הרה"ק ר' חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא שסיפר **מהצדיק הקדוש ר' שלמה מקארלין זצ"ל**, שפעם אחת נסע בדרך משיפוע הר גדול, ומפחד הסוסים אשר רצים מבוהלים ודחופים באין מעצור נפסק מדביקות ה' לשעה מועט, והתמרמר מאוד על זה וקיבל על עצמו מסירות נפש ממש לתקן זאת לפי תשובת המשקל, והיינו כי אז היה צריך לעבור דרך הספר וגבול, ובמכוון עבר הגבול אשר לפי הנימוס רשאים לירות אחריו בקנה השריפה ואם כן היה ביראה מסכנת מות, ומכל מקום היה מחזק עצמו לבל להיות נפסק מדביקות השי"ת, ואחר כך כשעבר הגבול צוה לעמוד לבל להבריא המכס כמנהג המדינה. מכאן תראה גודל מעלת הצדיקים הגדולים אשר יראים ועושים תשובה במסירות נפש על ביטול רגע מדביקות.

(שמע שלמה בשם ס' דברי אלימלך מהרה"צ ר' אלימלך ז"ל מגראדוסיק פ' שופטים)

ואכלת ושבעת וברכת

בשם הרב הקדוש ר' שלמה מקארלין זצ"ל, ואכלת ושבעת - מן - וברכת. פירוש, שתשבע מברכת המזון שתברך אחר האכילה.

(ספר נפלאות חדשות)

ועתה ישראל מה ה' אלקיך
שואל מעמך כי אם ליראה וגו'

תלמידו (של רבינו מרן הרש"ק זי"ע) הרה"ק ר"א מסטולין זצ"ל התאונן לפניו שחסר לו יראת שמים, ולקח רבינו הקדוש חומש והראה לו בפרשת היראה, ובזה לבד הגיע למדרגת יראה כעין של אביו הקדוש רבי אהרן הגדול זצ"ל.

(ברכת אהרן)

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר
קדושת הקדוש הנמצא בשלבי עריכה

התקשרות לצדיקים

הרב הקדוש מורינו הרב רש"ק זצוק"ל אמר: אדם מהלך עשר פרסאות ביום (פסחים צד, א), אבל כשיושב על סוס טוב וחבוש ורוכב עליו, אז יכול לנסוע כמה וכמה פרסאות בכל יום.

(בית אהרן קכ, ב)

עיטורי קדוש

הראשונים הסכים, אך על דבר הג' לא הסכים וקבע משכן קדשו בלאדמור.

כוונת הרה"ק בעל התניא היתה, שהחסידיים צריכים לייגע את עצמם בתורה ועבודה ולא לסמוך על הצדיק. אך רבינו סבר שהצדיק מאיר בתוך הלבבות ונושא את הצאן ומביאם למדרגות שבכוחות עצמם לא היו מגיעים לידי כך.

התייחסות לענין זה אנו מוצאים במכתב קודש ששיגר רבינו לחסידינו. בתחילת המכתב פותח רבינו: להאלופים המקורבים לעי"ה, והרוצים בכל לבם עבודת הבורא, ורצונם שיעשה חפצם ורצונם **על ידי**. וכן בסיום אותו מכתב: כה דברי האוהב ישראל, ובפרט להרוצים עבודת הבורא **על ידי**.

כדברים האלה מצינו אף בספר הק' בית אהרן (קמו א):

דער מקור איז אמונה בצדיקים, ובפרט אין דעם צדיק וואס מיא פארט צוא אים, **אין דעם חיות וואס ער טוט אריין**, און דעם דאוונען, אין דעם לערנען, אין יו"ט אין ר"ח. אודער ער האט שוין גינומען אודער ער דארף צוא נעמען [-המקור הוא אמונה בצדיקים, ובפרט להאמין בצדיק שנוסעים אליו, להאמין בחיות שהוא מכניס, בתפילה, בתורה, ביו"ט ובר"ח. או שכבר קיבל מהצדיק, או שעדיין צריך לקבל מהצדיק].

וכך גם אמר הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע (בית אהרן ט א): כי באמת עיקר אור, הוא מה שהצדיקים מאירים בתוך לבות בני אדם עבודת השם ברוך הוא, ודביקות, ואהבת השם.

ביאור נוסף

ביאור נוסף היו שביארו בדברי רבינו לגבי "סוס טוב", שהכוונה לגבי הענינים הגשמיים, והיינו שמי שזיכך את גופו, אז יכול לנסוע קל מהרה ולהשיג כל ההשגות הקדושות, אבל בלאו הכי לא יוכל למהר לנסוע.

ביאור הדברים

הנמשל לדברים אלו הוא: שברוחניות יכולים בכל יום ללכת הרבה מאוד, וגם ברגע אחד אפשר ללכת הרבה, והאדם צריך תמיד ללכת, ולא לעמוד על מקום אחד. ואין שיעור לזה (ע"פ בית אהרן פט, א).

אמנם צריך לבאר מהו הנמשל של "סוס טוב" שעל ידו אפשר לנסוע בכל יום לאין שיעור.

האמת כי רבינו בעל הבית אהרן כתב על משל זה **"ומי חכם ויבן דבריו הקדושים כי הם תורת אמת"**. אמנם בהמשך דבריו שם אומר הבית אהרן כי הנסיעה הוא על ידי "משה ואהרן". שיש צדיק שהוא בבחינת "משה" - שמקשר את הקב"ה עם ישראל, שממשיך חיות ה' בתוך לבבות בני ישראל ועל ידי זה הם מטיבים דרכיהם. ויש צדיק שהוא בחינת "אהרן" - שמקשר את ישראל לאביהם שבשמים. כפי המובא בזהר הק' (חיג ד' נג ע"ב), ש"משה שושבינא דמלכא [-הקב"ה], ואהרן שושבינא דמטרוניא [-ישראל].

המובן מדבריו, שעל ידי התקשרות לצדיקים שמאירים לו נתיבות עבודת ה' אפשר לנסוע הרבה ולעלות מעלה מעלה בעבודת ה'.

הצדיק נושא את הצאן

ידוע אשר רבינו רבי שלמה מקארלין זי"ע סבר, שתפקידו של הצדיק להאיר לתוך הלבבות ולקרר את אנשיו לעבודתו ית'. ועל הדבר הזה היה חלוק רבינו בשיטתו עם הרב הקדוש בעל התניא זי"ע, כפי אשר סיפר אחד מנכדי הבעל התניא (ספר בית רבי):

הרה"ק מהר"ש זצ"ל מקארלין, ביקש לקבוע דירתו בעיר בייעשינקאוויץ (בפלך וויטעבסק), ורצה הסכם על זה מהרב מלאדי [-בעל התניא], והשיב הרב שהוא מסכים אך על אלו הגי' תנאים, א) שלא להשפיל הלומדים, ב) שלא להשפיל פרומקייט טבעיות, ג) **שלא יאמר שהצדיק צריך לישא את הצאן**. ועל ב' דברים

הפתקא המופלאה שהופיעה בתיק וחוללה פלאים לרגל יומ"ד של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע - כ"א מנחם אב תשי"ז

הנעשה, והבחינו עם הזמן כי יש יסוד סביר להאמין שאביהם אינו מקבל את הטיפול לו הוא זקוק. הם חרדו לבריאותו ולסבלו וחפשו את הכתובת בה יוכלו להעזר.
ביום אחד התייצבו בני המשפחה בפני המפקח האחראי מטעם השלטונות, וכשדמעתם על לחיים, תינו בפניו את חששם הכבד.
המפקח האזין לדברים הכואבים ברגישות ראויה. הוא הבטיח לבני המשפחה כי יבדוק את הדברים מקרוב. לא חלפו כי אם ימים מספר עד שבבית החולים המדובר הופתעו מביקורו הבילתי צפוי של המפקח. במהלך הדיונים שהתקיימו בינו לבין הצוות הוא התעניין כבדרך אגב גם במצבו של ר' משה דנן.
"אה! מצבו חמור!" נענו פה אחד הרופאים כולם אגב תנועת ביטול ויאוש, "אין לו עוד תקווה, הוא אינו פוצה פה ולא מדבר בכלל. הוא לא יחלים כבר לעולם."
"הייתי רוצה לפגשו ולעמוד מקרוב על מצבו" עמד המפקח על שלו.
כבו ומותש, לאה דרעך מבט, הוכנס ר' משה אל המשרד. מראהו עורר חמלה. הוא הושב על כסא מול המפקח והלה שאל אותו: "האם למדת פעם?"
הרופאים זלזלו בו בלבם. כבר שנים שהלז אינו מוציא אגה. אבל להפתעתם לא היה קץ כשר' משה פתח את פיו אחרי שנות שתיקה ושאל:
"יוכי מלאך אתה?"

"הוא מדבר!" קרא הרופא המטפל בהתלהבות, אבל הלה לא התרגש יתר על המידה וביקש לראות את התיק הרפואי. התיק הובא מיד, כמובן. הוא פתחו והחל מעלעל בו לפה ולשם כאשר מצא לפתע פתק קטן בתוך התיק ועליו כתוב לאמר: "הק' אהרן רוקח מבעלזא...".

התפלא המפקח פליאה גדולה ושאל מי שם כאן פתק זה, ולא ידע איש להשיבו. נפרד לשלום מהצוות ושב לביתו בעודו נוטל את הפתק עימו.
בשובו הזמין ללשכתו את זוגתו של החולה. סיפר לה את שהיה בבית החולים והציג בפניה את הפתק התמוה, ושאלה על משמעותו של פתק זה.
האשה נתקפה ברעד והזיבור נעתק מפיה. רק אחרי דקות ארוכות התעשתה והצליחה לספר---

"לפני שמונה עשרה שנים, כאשר חלה בעלי, נסעתי לרבי הקדוש מבעלזא ושפכתי לפניו דמעות כמים על בעלי ועל מצבו. נטל אז הרבי פתק בחתימתו ומסרו לי, בצוותו למסור את הפתק לרופא בבית החולים שיכניסנו לתוך התיק הרפואי. והוא אמר אז: "בזמן שיגיע הפתק הזה לידך תהיה לבעלך רפואה שלימה."
"אם כן אפוא, הרי זה סימן כי קרובה הישועה לבוא. כנראה לכן נזרקו המילים מפיו של בעלי כי מלאך אתה, אכן מלאך טוב שבא לבשר ישועה".

לא חלפו ימים עד שהפלא התרחש. מצבו של ר' משה החל להשתפר לתדהמת כולם. השיפור הפליא עוד יותר גם במהירותו ולא חלף זמן רב עד ששב ר' משה לביתו והיה כאחד האדם.

מתוך הספר 'אספיה' של ספרא רבא הרה"ח ר' יעקב שלמה לוי שליט"א

זרנו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו זי"ע

בשורה מרגשת מבהארין

למסע השתטחות ותפילות על ציוני רבוה"ק זי"ע ובמקומות מגוריהם. לבקשת עסקני חצר הקודש קוידנינו הוסיפו את העיר בראהין - הקרובה יותר לגבול אוקראינה - למסלול הנסיעה, מתוך ציפייה שאולי הפעם חפץ ה' בידיהם יצליח ויזכו להגיע אל הציון הקדוש.

באור ליום רביעי ט"ז בסיון אכן הגיעו הם לעיר בראהין כאשר העלטה כבר כיסתה את הארץ, אולם עם הרבה רצון וסיעתא דשמיא מרובה מצאו את בית העלמין בעיירה. בית העלמין משמש רובו לקבורת פגרי הנכרים, ולהבדיל חלקו הקטן שימש כבית החיים של יהודי העיירה הקטנטנה, עובדה זו היא אשר ככל הנראה הצילה את בית החיים מכליון.

כאשר נכנסו פנימה אל מעבה בית העלמין, נוכחו לראות כי גדלים בו שיחים ענקיים בגובה אדם, וכמעט בלתי אפשרי לאתר בו מצבות. אולם לאחר שעה ארוכה של כיסוח השיחים הגיעו לחלקה קטנה המוקפת בגדר ברזל המעלה חלודה, וברוב התרגשות אכן הצליחו לקרוא את הכתובה על המצבה בצורה ברורה מאוד והוא שמו של רבינו שלום מבראהין-קוידנינו זי"ע.

על המצבה נחקק כדלהלן:

נר ה' נשמת אדם
פ"ב

איש תם וישר ירא באמת ושפל רוח
הרה"ג ר' שלום בהרב ברוך מרדכי ז"ל
עם זוגתו אופת נעשו כמה נסיונות לשגר שליחים מיוחדים במטרה לבדוק את המקום ולהשתמש על הציון הקדוש, אולם בכל פעם צצו עיכובים שונים שמנעו את ההגעה לעיר בראהין - אשר איננה בציר הדרך למקומות המתוירים בבלארוס, השוממת יחסית מבאי מועד.

המשתטחים הנרגשים הדליקו נרות לעילוי נשמתו הטהורה, כאשר קרוב לוודאי כי עשרות שנים לא דרכה רגל יהודי בציון הקדוש, וכן למדו כמה קטעים מתוך הספר הק' דברי שלום על התורה. החסידים בארה"ק שתו לחיים וכבר בבחנת האפשרות להוציא טיסה להשתטחות על הציון ביום ההילולא בחודש חשוון הבא בעז"ה.

כלפי חוץ היה ר' משה אדם מן השורה. איש לא יכל לשער את המתחולל בבלו פנימה. ראו אותו מנהל בית לתפארה, משכים קום לעבודת הבורא, יוצא אחרי התפילה לעבודתו ולמלאכתו עדי ערב וקובע עתים לתורה, נותן צדקה בעין יפה ומגדל בניו בדרך היש, הכל כמנהג גבורין יהודאין ונכבדים דעירו.

רק בבלו פנימה המה הסער, איש לא ידע עד כמה קשה מצבו באמת. איש לא פילל כי נפש עדינה ושביריית זו עומדת ביום מן הימים לקרוס ולהתפרק.

המצב הלך והחמיר. מיום ליום הלך ר' משה ושקע בעולמות רחוקים של דכאון והסתגרות פנימית. הוא מיעט לשוחח עם הקרובים אליו ונסיונות שונים לדובבו או להעלות חיוך על פניו נידונו מראש כמעט בוודאות לכשלון חרוץ.

יום אחד קרה הגרוע מכל. ר' משה קרס נפשית בקול רעש גדול. ר' משה הנכבד היה בשלב זה לשבר כלי מרוסק, אדם שלא מן הישוב. כעבור זמן קצר כבר נאלצו לאשפזו בבית חולים לחולי רוח.

בני ביתו לא ידעו את נפשם מיגון וגם מבושה וכלימה. צערו של אביהם הסובל ומתייסר צרב את לבם עד השיטין.

בצר להם, אחרי שעשו את ההשתדלות הטבע ואחרי ששפכו תפילות כמים, עשו בני המשפחה את מה שעשו הרבה מבקשי ישועה בדורם: קמו ונסעו תל אביבה, להזכיר את אביהם אצל האדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע, אשר שמו הקדוש נודע כבר בעולם בקדושתו ובברכותיו שעושות פרי למטה ושורש למעלה, וברפואות הגדולות שיצאו הימנו לחולי הרוח ונדכאי הנפש בפרט, עוד מימים ימימה.

כאשר שבו הביתה, לא שמע מהם איש מה התחולל בחדרו של הצדיק מבעלזא.

תקוותם של בני המשפחה לישועה התבררה עם הזמן כתקוות שוא מכלת עיניים ומדאיבת נפש. ר' משה הלך ושקע בעצמו יותר ויותר. יום הצטרף ליום ושבו לשבוע, חודש לחודש ושנה לשנה, ור' משה היה לדייר של קבע בבית החולים בו אושפז לראשונה. מזמן לזמן הלך ודעך, הלך והסתגר, שקע בעצמו והתנתק מסביבתו, דיבוריו הלכו ופחתו מיום ליום עד שמצבו הקשה הגיע לידי כך שהוא לא החליף מילה עם איש, לא עם בני משפחתו ומכריו ולא עם הרופאים המטפלים. שתיקה רועמת ממושכת. שתיקה שקול זעקת יסוריה מהלכת מסוף העולם ועד סופו ומחרישה אזניים באומללותה.

שמונה עשרה שנים תמימות שהה ר' משה בבית החולים הציבורי לחולי הרוח. בני ביתו נואשו זה מכבר מלראותו מתפקד כאחד האדם. שמו כמו נמחה מארץ החיים ואיש לא זכר את האיש המסכן. לא שאפו בני ביתו של ר' משה כי אם שלכל הפחות יקבל בבית החולים את הטיפול הראוי לו למען הקל מעט מסבלו הנורא, וכאשר ברפואה מן הסוג הזה עסקינן אין זה דבר המובן מאליה, שלא נדע.

אך הנה בני ביתו של ר' משה עקבו כל העת אחר

